

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3317/2020. (VII. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.405/2019/2. számú végzése, valamint a Miskolci Törvényszék 10.P.20.411/2019/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Györfly István ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.405/2019/2. számú végzése, valamint a Miskolci Törvényszék 10.P.20.411/2019/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az indítvány előzménye, hogy az indítványozó 2019. február 11. napján indított pert a Debreceni Törvényszékkel (a továbbiakban: alperes) és társaival szemben 50 000 Ft sérelemdíj megfizetése iránt, a Miskolci Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) azonban a keresetlevelet – az alperes pertársait érintő ok miatt – jogerős végzéssel visszautasította. Miután a felperes a keresetlevelét – immáron csupán az alperessel szemben – a keresetindítás jogi hatályainak fenntartásával ismét benyújtotta, az elsőfokú bíróság azt kiadta az alperes részére, és felhívta őt az írásbeli ellenkérelmének előterjesztésére. E felhívásra az alperes elsődlegesen alaki védekezést nyújtott be: a fizetési meghagyásos eljárás mellőzése miatt az eljárás megszüntetését kérte.
- [3] 3. Az elsőfokú bíróság 10.P.20.411/2019/6. számú végzésével az eljárást megszüntette. A határozatát azzal indokolta, hogy az indítványozó kizárólag pénz fizetésére irányuló olyan lejárt követelést terjesztett elő az alperessel szemben, amelynek pertárgyértéke nem haladja meg a 3 000 000 Ft-ot. Ezért ezen igényét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 254. §-ának (1) bekezdése alapján csak a közjegyző hatáskörébe tartozó, a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény (a továbbiakban: Fmhtv.) szerinti fizetési meghagyásos eljárásban érvényesíthette volna. Erre tekintettel az eljárást a Pp. 240. §-a (1) bekezdésének a) pontja, és a Pp. 176. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján meg kellett szüntetni. A Pp. 254. §-ának (2) bekezdése alapján tájékoztatta a felperest a fizetési meghagyásos eljárás megindításának lehetőségéről és módjáról, továbbá megállapította, hogy az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 57. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján illetékmentes volt.
- [4] 4. Az indítványozó ezt követően fellebbezést nyújtott be, amelynek tartalma szerint az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását és az eljárás megszüntetésének mellőzését kérte. Arra hivatkozott, hogy míg a per során a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kmtv.) 3. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján költségfeljegyzési joga volt, ilyen költségkedvezményt a fizetési meghagyásos eljárásban nem kaphat, így eljárási díjat kell majd fizetnie. Ez ugyanakkor teljesen feleslegesnek látszik, hiszen az alperes – a perbeli ellenkérelmének tanúsága szerint – vitatja a követelést, így várhatóan ellentmondással él majd, amely folytán a fizetési meghagyásos eljárás perré fog alakulni.
- [5] 5. Az alperes a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú bíróság végzésének helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján.
- [6] 6. A Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.405/2019/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta arra tekintettel, hogy az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályokat helyesen alkalmazta, és jogszerűen szüntette meg az eljárást. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésének indokaival maradéktalanul egyetértett, és kiemelte, hogy az elsőfokú bíróságnak – az eljárás megszüntetése körében – nem kellett megvizsgálnia azt, hogy a felperes a fizetési meghagyásos eljárás során milyen költségkedvezményben részesülhet, továbbá azt sem,

hogy az alperes él-e majd az ellentmondás jogával vagy nem. Ezért a fellebbezésben foglalt érvelés nem volt alkalmas az elsőfokú végzés jogszerűségének megkérdőjelezésére.

- [7] 3. Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt, amelyben a Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.405/2019/2. számú végzése, valamint a Miskolci Törvényszék 10.P.20.411/2019/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, megjelölve az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése, a XV. cikk (1)–(2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét.
- [8] Az indítványozó – a főtítkári felhívást követően kiegészített és egységes szerkezetbe foglalt – alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy álláspontja szerint a támadott végzések azáltal sértik az Alaptörvény felhívott rendelkezéseit, hogy igényét csak fizetési meghagyásos eljárás keretében, díjfizetés mellett érvényesítheti, annak ellenére, hogy a bíróság előtti eljárásban illetékfizetési kötelezettsége az eljárás megindításakor törvény erejénél fogva nem áll fenn, ezáltal indokolatlanul különbséget tesz a felek között arra hivatkozással, hogy a keresetben mekkora értékű követelést terjeszt elő, és ezáltal igényét milyen eljárási formában érvényesíti. Álláspontja szerint továbbá a Debreceni Törvényszék elnökének az OBH részére a peres képviselet ellátására adott meghatalmazása nem felel meg a törvényi kritériumoknak, erre tekintettel pedig az alperes nem rendelkezett jogi képviselővel, az ügy érdemére semmilyen jognyilatkozatot nem tett. Ezen túlmenően már önmagában azt a jogi szabályozást is aggályosnak tartja, hogy a bíróságot egy bírósági eljárásban az OBH képvisel(het)i, amely jogszabály alapján az elektronikus ügyintézés során kezeli a bíróságokra elektronikusan benyújtott iratokat.
- [9] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette. A támadott végzés a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül.
- [10] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés e) pontja alapján pedig a kérelem akkor határozott, ha indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [11] Az indítványozó az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése vonatkozásában nem adott elő semmilyen értékelhető, az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) és a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmétől elkülönülő alkotmányjogi indokolást arra nézve, hogy a bírói döntések az Alaptörvény e rendelkezését miért és mennyiben sértik. Mivel az indítvány az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése rendelkezésére alapított részében az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltaknak nem felel meg, ezért e tekintetben az nem volt vizsgálható.
- [12] 4.2. Az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikke (1) bekezdése vonatkozásában Alaptörvényben biztosított jogot tartalmazó rendelkezésre hivatkozott és megfogalmazott indokolást is.
- [13] 4.3. Az indítvány szerint a támadott végzések egyrészt azáltal sértik az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdéseit, hogy igényét csak fizetési meghagyásos eljárás keretében, díjfizetés mellett érvényesítheti, annak ellenére, hogy a bíróság előtti eljárásban illetékfizetési kötelezettsége az eljárás megindításakor törvény erejénél fogva nem áll fenn, ezáltal indokolatlanul különbséget tesz a felek között arra hivatkozással, hogy a keresetben mekkora értékű követelést terjeszt elő és ezáltal igényét milyen eljárási formában érvényesíti.
- [14] Az Alkotmánybíróság a konkrét ügyben megállapította, hogy az indítványozó nem a bírói döntésben megjelenő jogszabály-értelmezést vitatja, hanem az ügyre irányadó jogszabály kiválasztását.
- [15] Az alkalmazandó jog meghatározása és annak az értelmezése azonban kizárólag a rendes bíróság feladata [3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [29]].
- [16] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza állandó gyakorlatát, mely szerint az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendel-

kezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}.

- [17] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3065/2012 (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [18] Azt pedig, hogy a bíróság értelmezése miért lenne ellentétes az Alaptörvénnyel, az indítvány nem támasztotta alá. Ennek hiányában pedig a XV. cikk (1) bekezdésére hivatkozás nem elegendő. Az ugyanis, hogy két eltérő eljárásra más szabályok vonatkoznak, önmagában nem támasztja alá a hátrányos megkülönböztetést. Az indítvány tehát megmarad az ítélet polgári eljárásjogi helyességének vitatásánál. Tehát az alkotmányjogi panasz a konkrét ügyben a hivatkozott Alaptörvényben biztosított joggal összefüggésben nem vet fel sem az egyedi ügyön túlmutató alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló, az alkotmányjogi panasz hatáskörében orvosolható alaptörvény-ellenességet.
- [19] 4.4. Az indítvány a XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapozott panaszelem tekintetében hivatkozott még arra, hogy a Debreceni Törvényszék elnökének az OBH részére a peres képviselet ellátására adott meghatalmazása nem felel meg a törvényi kritériumoknak.
- [20] Az Alkotmánybíróság ezen panaszelem kapcsán is azt állapította meg, hogy az indítványozó e vonatkozásban sem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tenné.
- [21] 4.5. Az indítványozó végül aggályosnak tartja azt a jogi szabályozást, hogy a bíróságot egy bírósági eljárásban az OBH képvisel(het)i, amely jogszabály alapján az elektronikus ügyintézés során kezeli a bíróságokra elektronikusan benyújtott iratokat. Az OBH képviselőként való eljárása sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való alapjogát, valamint a független és pártatlan bírósági eljáráshoz való jogát azáltal, hogy a jogvitában érintett peres fél képviselője egyúttal igazgatási vezetője az ügyben eljáró bíró munkáltatói jogokat gyakorló vezetőjének.
- [22] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó tartalmilag nem a bírói döntésben megjelenő jogszabály-értelmezést vitatja, hanem azt a törvényi rendelkezést, amely szerint a bírósági eljárásokban az OBH képviseli a bíróságokat. Ugyanakkor indítványa nem az egyedi ügyben alkalmazott jogszabály felülvizsgálatára irányult [Abtv. 26. § (1) bekezdése], hanem a bírói döntés felülvizsgálatára (Abtv. 27. §). Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmánybíróság eljárásban az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben fordulhat az egyedi ügyben érintett személy az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [23] Amennyiben a bírósági eljárásban alkalmazott jogszabály alaptörvény-ellenessége folytán következik be az Alaptörvényben biztosított jog sérelme, úgy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti eljárás kezdeményezhető, azonban az indítványozó alkotmányjogi panaszát kizárólag az Abtv. 27. §-ára alapította, alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntéssel szemben nyújtotta be, a beadvány azonban az ügyében alkalmazott jogszabályi rendelkezések vizsgálatát lehetővé tevő, az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított, egyedi ügyben alkalmazott jogszabály vizsgálatára irányuló indítványt nem tartalmaz. Az indítványozó tehát azon túl, hogy a felhívott jogszabályi rendelkezések Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésébe valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközését kifejtette, nem fogalmazott meg indítványt az Abtv. 26. §-a szerinti alkotmányjogi panasz-eljárás lefolytatására, és nem kérte a támadott jogszabályhely megsemmisítését.
- [24] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a 3154/2017. (VI. 21.) AB határozatában a testület az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéssel összefüggésben már érdemben megvizsgálta, hogy az a törvényi rendelkezés, amely szerint a bírósági eljárásokban az OBH képviseli a bíróságokat, sérti-e a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, illetve annak részelemét, a független és pártatlan bírósághoz való jogot.
- [25] Így az indítvány ezen eleme sem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeknek, ugyanis nem jelölt meg olyan alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy

amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, így az indítvány befogadásának feltételei etekintetben sem állnak fenn.

- [26] 5. Mindezek alapján az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 27. §-ában, részben az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Ezért az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 27. §-ára, 29. §-ára, 52. § (1) bekezdésére és (1b) bekezdésének e) pontjára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2020. július 7.

*Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett*

*Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett*

*Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett*

*Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/70/2020.

